

§192

Dnr: KS 2025/476

Yttrande över Kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkande, Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall, SOU 2025-104

Beslut

Kommunstyrelsens beslut

Yttrande, enligt bilaga Ks § 192/2025:1, godkänns och skickas till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Ärendebeskrivning

Regeringen beslutade i november 2023 att låta se över nuvarande regler för att underlätta för ny kärnkraft. Aktuellt delbetänkande avser frågan om anpassning och utveckling av det befintliga kärnavfallsprogrammet för hantering av avfall från nya reaktorer.

Utredningen föreslår att det införs en ny lag om omhändertagande av radioaktivt avfall från nya reaktorer för att etablera och upprätthålla ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall som uppkommer i Sverige. En nationell organisation för samordnad planering av omhändertagande av radioaktivt avfall, i form av ett privat aktiebolag, föreslås. Utredningen föreslår att ett statligt bolag med samhällsuppdrag bör hantera de uppgifter i den nationella avfallshanteringen som är statens ansvar. I utredningen redovisas för finansiering av den nationella avfallsorganisationen och det statliga avfallsbolaget.

Den nationella avfallsorganisationens främsta uppgift är att planera för och ta fram en strategi för omhändertagandet. Strategin ska leda i en riktning mot åtgärder för att genomföra gemensamma slutförvarslösningar. Tillståndsprövning av en ny kärnkraftsreaktor innebär, i nuläget, inte en prövning av metoder eller anläggningar för hantering eller slutförvar av kärnavfallet eller det använda kärnbränslet, om det inte ingår i den planerade verksamheten vid reaktorn. Utredningen lämnar även förslag avseende tillståndsprövningen som tillsammans med

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

övriga förslag bidrar till en effektivare prövning av dessa frågor.

Slutligen har utredningen även identifierat andra åtgärder, som omfattar att överväga behovet dels av en nationell strategi för ny kärnkraft, dels av en sammanhållen beskrivning av den svenska policyn för omhändertagande av radioaktivt avfall.

Klimat- och näringslivsdepartementet har erbjudit Kävlinge kommun möjligheten att yttra sig över aktuell remiss.

Sammanfattning av Kävlinge kommuns yttrande:

Kävlinge kommun ser positivt på att tidigt utreda hanteringen av avfall från nya reaktorer, parallellt som övrigt regelverk för nya kärnkraft tas fram, inte minst för att det skapar mer förutsägbarhet i planeringen för nya etableringar.

Det är positivt att ansvarsförhållanden tydliggöra mer precist med tillståndshavare som huvudansvariga, men kommunen betonar att nationell samordning krävs. Kommunen är också positiv till att den nationella avfallsorganisationen ska planera och ta fram en strategi för omhändertagandet – med betoning på att regeringen ska fastställa den strategi som tas fram.

För transparent hantering och insyn föreslår kommunen att det ska tydliggöras att berörd kommun utgör en remissinstans för den forsknings- och utvecklingsinriktning som kärnkraftaktörer verksamma i kommunen bedriver.

Kommunen ser det som mycket angeläget att det säkras att den kommun, där anläggningen är belägen, omöjligen kan ställas till ansvarig för att omhänderta avfall i det fall tillståndshavaren inte gör det. Kommunen är positiva till utredningens förslag att tillståndsprövningen även ska omfatta prövning av den sökandes förmåga att omhänderta avfallet inom förlägningsplatsen för anläggningen. Kommunen vill betona att målsättningen bör vara att minimera behovet av mellanlagring på anläggningsplatsen, och så långt möjligt redan i tillståndsprövsprocessen förtydliga planering för slutförvar.

Kommunen konstaterar att processen för att utveckla och tillståndspröva nya kärnkraftreaktorer är komplex och omfattande. Kommunen är positiv till förslagen om en nationell strategi för ny kärnkraft och av en sammanhållen beskrivning av den svenska policyn för omhändertagande av radioaktivt avfall.

Beslutsunderlag

- Yttrande över remiss av Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall, tjänsteskrivelse
- Yttrande över remiss gällande Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall, SOU 2025-104
- Kort sammanfattning av SOU 2025-104

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

- Remiss, Kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkande Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall
- Remiss, Kärnkraftsprövningsutredningens delbetänkande Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall, bilaga

Yrkande

Johan Douglies (M) och Henrik Ekberg (SD) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Ingvar Willexberg (S) yrkar avslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag och Ingvar Willexbergs (S) avslagsyrkande under beslutsgång och finner att kommunstyrelsen har beslutat enligt föreliggande förslag varvid omröstning begärs och verkställs.

Omröstning

Följande omröstningsordning godkänns:

JA-röst för föreliggande förslag

NEJ-röst för Ingvar Willexbergs (S) avslagsyrkande

Omröstningsresultat

Omröstningen utfaller med 9 röster för JA, 3 röster NEJ samt 1 röst AVSTÅR enligt omröstningsbilaga Ks § 192/2025:2. Kommunstyrelsen har därmed beslutat enligt föreliggande förslag.

Beslutet skickas till

För kännedom

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över remiss gällande Ny kärnkraft – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall, SOU 2025-104

Regeringen beslutade i november 2023 att låta se över nuvarande regler för att underlätta för ny kärnkraft. Aktuellt delbetänkande avser frågan om anpassning och utveckling av det befintliga kärnavfallsprogrammet för hantering av avfall från nya reaktorer.

Klimat- och näringslivsdepartementet har erbjudit Kävlinge kommun möjligheten att yttra sig över aktuell remiss.

Kävlinge kommuns yttrande

Kävlinge kommun ser positivt på att tidigt utreda hanteringen av avfall från nya reaktorer, parallellt som övrigt regelverk för nya kärnkraft tas fram, inte minst för att det skapar mer förutsägbarhet i planeringen för nya etableringar.

Det är positivt att ansvarsförhållanden tydliggörs mer precist med tillståndshavare som huvudansvariga, men betonar, det som också föreslås, att nationell samordning krävs. Kommunen är också positiv till att den nationella avfallsorganisationen ska planera och ta fram en strategi för omhändertagandet – med betoning på att regeringen ska fastställa den strategi som tas fram.

Det framkommer att de program för forskning och utveckling som aktörerna ska bedriva, och som Strålskyddsmyndigheten ska utvärdera och granska, ska omfatta ett remissförfarande. Det framkommer däremot inte om berörda kommuner kommer utgöra remissinstans. För transparent hantering och insyn föreslår kommunen att det ska tydliggöras att berörd kommun utgör en remissinstans för den forsknings- och utvecklingsinriktning som kärnkraftaktörer verksamma i kommunen bedriver.

Kommunen ser det som mycket angeläget, vilket också föreslås förtydligas i utredningen, att staten har det sekundära ansvaret för att säkerställa att slutförvaring av kärnavfall och använt kärnbränsle kommer till stånd, även om tillståndshavaren av olika skäl inte förmår att fullgöra sitt ansvar enligt skyldigheterna för bl.a. säkerheten vid anläggningen och omhändertagande av kärnavfall och använt kärnbränsle som följer av kärntekniklagen. Det måste säkras att den

kommun, där anläggningen är belägen, omöjligen kan ställas till ansvarig för att omhänderta avfall i det fall tillståndshavaren inte gör det.

Kommunen är positiva till utredningens förslag att tillståndsprövningen även ska omfatta prövning av den sökandes förmåga att omhänderta avfallet inom förläggningsplatsen för anläggningen. Samt att tillståndsprövningen även ska omfatta den sökandes plan för det fortsatta omhändertagandet, med åtgärder som behövs för avveckling och fortsatt hantering och slutförvaring av de mängder och typer av avfall som antas uppkomma. Kommunen vill betona att målsättningen bör vara att minimera behovet av mellanlagring på anläggningsplatsen, och att erfarenheterna och kunskapsuppbyggnaden från befintliga och avvecklade verk måste användas för att så långt möjligt redan i tillståndsprövsprocessen förtydliga planering för slutförvar.

Kommunen konstaterar att processen för att utveckla och tillståndspröva nya kärnkraftreaktorer är komplex och omfattande, där kommunerna omöjligen är rustade för att förstå och förmedla alla delar. Det gör att alla former för att underlätta förståelsen för systemet är välkomna, varför kommunen är positiv till förslagen om en nationell strategi för ny kärnkraft och av en sammanhållen beskrivning av den svenska policyn för omhändertagande av radioaktivt avfall.

Omröstningsbilaga § 192/2025:2

Namn	Ja	Nej	Avstår
Annsophie Thuresson (M)	1		
Johan Dougles (M)	1		
Anders Lindvall (M)	1		
Sofia Lindblom (M)	1		
Patrik Bengtsson (M)	1		
Henrik Ekberg (SD)	1		
Thomas Salomon (SD)	1		
Ingvar Willexberg (S)		1	
Markus Nordqvist (S)		1	
Kerstin Nilsson (S)		1	
Johanna Laurell (C)			1
Anette Bååth (L)	1		
Jesper Andersson (LB)	1		
Resultat	9	3	1